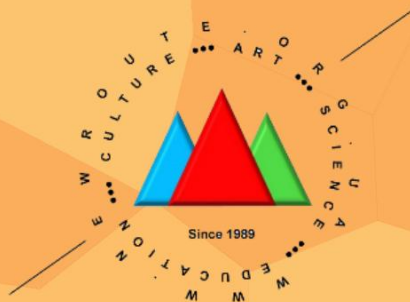

НОВИЙ КУРС • WWW.NEWROUTE.ORG.UA
НАНМ УКРАЇНИ • WWW.NEWROUTE.ORG.UA/NANMU
ISCU «PROTON GLOBAL» • WWW.NEWROUTE.ORG.UA/PROTON

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

СГ НТМ «Новий курс»

НОВИЙ КУРС • WWW.NEWROUTE.ORG.UA
НАНМ УКРАЇНИ • WWW.NEWROUTE.ORG.UA/NANMU
ISCU «PROTON GLOBAL» • WWW.NEWROUTE.ORG.UA/PROTON

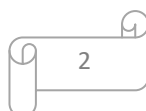

ISBN 978-617-7886-75-3
DOI: 10.61718/mon202508
Publisher ID: 7886

УКРАЇНА У СВІТОВОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ДИСКУРСІ: СУЧАСНІ ТРЕНДИ ТА ВИКЛИКИ

Колективна монографія

Харків • СГ НТМ «Новий курс» • 2025

УДК 001:1
У45

Україна у світовому гуманітарному дискурсі: сучасні тренди та виклики: кол. моногр. – Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. – 142 с.

ISBN 978-617-7886-75-3
DOI: 10.61718/mon202508

Рецензенти

Штулер Ірина Юрійвна, доктор економічних наук, професор,
перший проректор ВНЗ «Національна академія управління»

Погоріла Світлана Григорівна, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри славістичної філології, педагогіки і методики викладання
Білоцерківського національного аграрного університету

Гетьман Ірина Анатоліївна, кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри комп'ютерних інформаційних технологій
Донбаської державної машинобудівної академії

Харченко Артем Вікторович, кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри мистецької освіти та гуманітарних дисциплін
Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського

Рекомендовано до друку вченою радою наукової установи Соціально-гуманітарна
науково-творча майстерня «Новий курс» (протокол № 8мн-2025 від 28.08.2025)

Видавець СГ НТМ «Новий курс» – діяльність у науковій, видавничій, освітній, творчій, інформаційній сфері з 1989 року. Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8013 від 22.11.2023. Зареєстровано у Global Register of Publishers. Ідентифікатор видавця 7886. Зареєстровано у Crossref із власним префіксом 10.61718

Колективна монографія присвячена актуальним питанням розвитку сучасного суспільства. Досліджуються проблеми в таких сферах як: освіта, фізична культура, спорт, культура і мистецтво, дизайн, релігієзнавство, історія, філософія, культурологія, журналістика, філологія, богослов'я, економіка, політологія, психологія, соціологія, міжнародні відносини, суспільні комунікації, охорона здоров'я, соціальна робота, соціальне забезпечення, оподаткування, фінанси, банківська справа, страхування, менеджмент, маркетинг, підприємництво, торгівля, біржова діяльність, легка промисловість, видавництво, поліграфія, готельно-ресторанна справа, екологія, туризм, міграція тощо. Монографія буде корисною науковцям, викладачам, здобувачам освіти, а також широкому колу осіб, які цікавляться питаннями розвитку сучасної науки та практики. Колективна монографія оприлюднюється за результатами проведення науково-практичної конференції «Трансформація світу: минуле, сьогодення, майбутнє». За результатами проведення конференції та оприлюднення рукописів автори отримують електронні сертифікати. Сертифікати оприлюднюються на сайті видавця (згідно Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800).

© СГ НТМ «Новий курс», 2025
© Автори, 2025

Опубліковано на основі ліцензії Creative Commons Attribution License.

Зміст	Стор.
Передмова	5
Розділ перший	
Освітні, культурно-мистецькі, спортивно-оздоровчі та журналістські аспекти	6
1.1. Даниско Оксана Володимирівна Особливості використання лікувальної фізичної культури у роботі з дітьми та підлітками з ампутаціями	6
1.2. Kukharska Liliia, Pinchuk Iryna Educational Conditions and Structural Model for Forming Intercultural Competence in Military Specialists of Combat and Operational Support	20
1.3. Ткаченко Ірина Петрівна, Гуляєв Віталій Михайлович, Сорокіна Людмила Миколаївна Стратегування освітньої діяльності в умовах війни: виклики, адаптація, перспективи	29
1.4. Kukharska Liliia The Role of Leadership and Rhetoric in an Officer's Professional Activities	41
1.5. Христова Тетяна Євгенівна, Гришко Світлана Вікторівна, Бурцева Олена Георгіївна, Сопотницька Олена Валеріївна, Непіша Олександр Вікторович Технологія розвитку критичного мислення студентів закладів вищої освіти	46
1.6. Buha Lesya Melnyk Olena Plekan Nataliia Establishing Theoretical and Methodological Principles for the Individualization of Students' Independent Foreign Language Study	51
1.7. Косюк Оксана Михайлівна Архітектоніка пекла: досвід роботи сучасних ЗМІ України, Близького й Далекого Сходу у гарячих точках планети	62
Розділ другий	
Особливості розвитку бізнесу, екологічна складова розвитку та вплив міграційних процесів	69
2.1. Малімон Віталій Іванович Економіка самотності: індивідуальні та суспільні витрати ізоляваності дорослого населення України у порівняльній перспективі ЄС	69
2.2. Одінцов Сергій Михайлович, Назаренко Юлія Валентинівна, Болгова Наталія Вікторівна, Синенко Тетяна Павлівна Комплексна переробка насіння конопель як стратегія безвідходного виробництва функціональних продуктів	81
2.3. Volodymyr Y. Filippov Model of Incentive Instruments for Return Migration	86
Розділ третій	
Графічний дизайн	111
3.1. Гончаров Василь Омелянович Формування професійних і міждисциплінарних компетентностей магістрів-дизайнерів у процесі опанування проєктної графіки	111
3.2. Токарев Олександр Віталійович Роль фірмового стилю у створенні рекламно-графічних комплексів у контексті підготовки дизайнерів магістерського рівня	126
Післямова	141

In conclusion, rhetoric is an essential component of effective leadership. Mastery of oratory enables an officer to be a true leader, capable of guiding others, influencing subordinates, formulating appropriate strategies, implementing change, and fostering an atmosphere of support and trust. Rhetoric is an important tool for building effective communication, which is crucial both in professional life and in a leader's personal interactions with their team. It allows leaders to achieve high results, build a positive image, and take responsibility for future changes, ensuring the successful achievement of goals.

Sources.

1. Khmiliar, O. (2024). Mala komanda yak efektyvna hrupa ta osередok liderstva [A Small Team as an Effective Group and Center of Leadership]. *Psykholohiia i suspilstvo*. 89 (1). Pp. 149-156 [in Ukrainian].
2. Kontseptsii liderstva za standartami armiy krayin NATO [Conception of leadership in accordance with the armies standards of NATO countries]: navch. posib. / O. F. Hmiliar ta in. Kyiv (2018): National Defense University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy. 252 p. [in Ukrainian].
3. Kotter, D. (2018). Spravzhne pryznachennya lidera [The Real Assignment of the Leader]. Harvard Business Review's 10 Must Reads on Leadership. Kyiv: vid. grupa KM-BUKS. Pp. 41-60 [in Ukrainian].
4. Krasnitska, O. (2019). Osnovi oratorskogo mistetstva ta ritorichnoyi komunikatsiyi [The Basics of Public Speaking and Rhetoric Communication] : praktikum. Kyiv: TsP "KOMPRINT". 110 p. [in Ukrainian].
5. Kunch, Z., Horodilovska, H., & Shmilyk, I. (2018). Ritorika [Rhetoric]: pidruchnik. 2-ge vid., dopov. Lviv: published by Lviv Polytechnic. 496 p. [in Ukrainian].

УДК 378

Христова Тетяна Євгенівна

Доктор біологічних наук, професор

ORCID: 0000-0003-1621-695X

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Гришко Світлана Вікторівна

Кандидат географічних наук, доцент

ORCID: 0000-0002-5054-3893

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Бурцева Олена Георгіївна

Кандидат педагогічних наук, доцент

ORCID: 0000-0001-9644-2839

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Сопотницька Олена Валеріївна

ORCID: 0000-0003-2527-5097

Кандидат педагогічних наук, доцент

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Непша Олександр Вікторович

ORCID: 0000-0003-3929-9946

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

1.5. Технологія розвитку критичного мислення студентів закладів вищої освіти

У статті розглядається технологія розвитку критичного мислення у системі вищої освіти, її теоретичні основи, основні етапи та педагогічні результати. Проаналізовано модель «Виклик – Осмислення – Рефлексія», яка дозволяє студентам інтерактивно залучатися до освітнього процесу, формувати власну позицію, розвивати аналітичне та логічне мислення, комунікативні навички та творчий потенціал. Висвітлено методичні прийоми, що сприяють підвищенню мотивації студентів, подоланню традиційних педагогічних стереотипів і розвитку самостійної навчальної діяльності. Ключові слова: технологія розвитку критичного мислення, вища освіта, модель «Виклик – Осмислення – Рефлексія», активне навчання, аналітичне мислення, педагогічні стратегії.

Актуальність. Актуальність дослідження технології розвитку критичного мислення студентів закладів вищої освіти зумовлена сучасними трансформаціями в освітньому середовищі, де особливого значення набуває формування особистості, здатної до самостійного пошуку, аналізу та інтерпретації інформації. В умовах інформаційного перенасичення, політики постправди та швидких змін на ринку праці критичне мислення стає ключовою компетентністю, що забезпечує конкурентоспроможність майбутнього фахівця. Освітній процес у ЗВО має орієнтуватися не лише на засвоєння знань, а й на розвиток умінь ставити проблемні запитання, перевіряти достовірність джерел, аргументувати власну позицію та приймати обґрунтовані рішення.

Застосування технології розвитку критичного мислення у вищій школі створює умови для формування активної, відповідальної та творчої особистості, готової до професійної та соціальної самореалізації, що визначає практичну та наукову значущість дослідження.

Огляд літературних джерел. Автором та фундатором педагогічної інновації є професор Колумбійського університету та Монтклерського державного коледжу (США) М. Ліпман. На його думку, критичне мислення – це насамперед навчання здатності розмірковувати та робити логічні висновки [7]. Розвиток ідеї критичного мислення пов'язується з працями відомих американських психологів ХХ століття Вільяма Джеймса та Джона Дьюї. Подальший розвиток дана теорія отримала у наукових дослідженнях зарубіжних учених, серед яких варто відзначити Д. Клустера, К. Мередіта, Р. Пауля, Р. Стенберга, Д. Стил, Ч. Темпла, С. Уолтра та інших. В Україні проблематика формування критичного мислення знайшла відображення у працях, таких вчених як А. Бутенко, Т. Воропай, В. Голяк, М. Жумбей, О. Колесової, Т. Лагодич, І. Письменна, О. Пометун, М. Починкова, Л. Руснак, Н. Скоморовська, І. Сущенко, С. Терно, А. Тягло, В. Щербицька та інших. Вони висвітлювали різні аспекти розвитку критичного мислення студентів і майбутніх фахівців у різних сферах професійної діяльності.

Мета статті: проаналізувати сутність, теоретичні основи та практичне застосування технології розвитку критичного мислення у вищій освіті, визначити її етапи, методичні прийоми та основні педагогічні результати впровадження.

Виклад основного матеріалу. У сучасному освітньому процесі розвиток критичного мислення студентів є одним із ключових завдань вищої освіти. Здатність аналізувати інформацію, оцінювати аргументи та формувати власні обґрунтовані висновки сприяє не лише академічному успіху, а й підготовці фахівців, здатних ефективно діяти в умовах швидкозмінного суспільства. Технологія розвитку критичного мислення покликана створити структуровану основу для активного навчання та самостійного опрацювання знань студентами.

У світовій освітній практиці значну популярність здобула педагогічна технологія «Розвиток критичного мислення через читання та письмо», створена в середині 1990-х років американськими науковцями та викладачами. На думку Дж. А. Брауса та Д. Вуда, критичне мислення слід розуміти як «розумне, рефлексивне мислення», що дає змогу об'єктивно оцінювати ситуації, діяти логічно та відповідно до здорового глузду, розглядати явища з різних точок зору, долати власні упередження, знаходити нові шляхи розв'язання проблем [3, с. 9].

С. Терно відзначає, що процес становлення критичного мислення починається з формування найпростіших оцінних суджень і досягає рівня, коли можливим стає здійснення багатофакторного аналізу. У ході розв'язування проблемних завдань воно ускладнюється, наповнюється принципами, стратегіями та процедурами критичного мислення, а його найвищим проявом є здатність до самоорганізації цих складових для вирішення конкретної проблеми [4, с. 99].

На переконання П. Сауха, критичне мислення слід розглядати як мислення «високого порядку», яке потребує особливої уваги в освітньому процесі, оскільки воно поєднує синтетичні та аналітичні, репродуктивні та продуктивні, теоретичні та практичні аспекти [3, с. 13].

Згідно з дослідженнями М. Жумбей та ін., критичне мислення відіграє ключову роль у підготовці студентів, оскільки підвищує результативність опрацювання інформації, формує зацікавленість у змісті та процесі навчання, виховує відповідальність за власну освіту, розвиває здатність до співпраці, підвищує якість освітнього процесу та забезпечує готовність до безперервного навчання [1, с. 20].

Мета технології розвитку критичного мислення у системі вищої освіти полягає у розвитку критичного мислення через інтерактивне залучення студента в освітній процес.

На рисунку 1 представлено систематизовану модель основних елементів критичного мислення, що визначають його структуру та функціональне призначення. Схема відображає взаємозв'язок між базовими когнітивними компонентами, які забезпечують процеси аналізу, оцінки, інтерпретації та узагальнення інформації. Запропонована візуалізація дає можливість цілісно представити логіку розвитку критичного мислення та окреслити його роль у формуванні здатності до обґрунтованого прийняття рішень і побудови аргументованих суджень.

Елемент критичного мислення	Функція
Аналіз	Розчепування інформації на складові, виявлення авязків між фактами й аргументами, відокремлення головного від другорядного
Інтерпретація	Пояснення сеису даних, формулювання власного бачення проблеми, перетворення інформації у зрозумілі судження
Оцінка	Перевірка достовірності джерел, логічної послідовності аргументації, виявлення упереджень і помилок
Аргументація	Обґрунтування власної позиції, формування переконливих доказів, ведення конструктивної дискусії
Індукція та дедукція	Побудова логічних висновків: від фактів до загального (індукція) і від загальних принципів до окремого (дедукція)
Саморефлексія	Усвідомлення власних стратегій мислення, виявлення сильних і слабких сторін, готовність до самокорекції
Прийняття рішень і вирішення проблем	Застосування аналізу та оцінки для вибору оптимального рішення, вироблення стратегії у складних умовах
Відкритість і гнучкість мислення	Сприйняття нових ідей, готовність змінювати точку зору на основі аргументів

Рис. 1. Основні елементи критичного мислення та їх функції

Технологія розвитку критичного мислення дозволяє вирішувати такі завдання:

- підвищення якості освітнього процесу шляхом застосування прийомів розвитку критичного мислення при вивченні дисциплін професійного циклу;
- формування навичок самостійної аналітичної роботи з інформацією будь-якого виду та різного рівня складності;

- стимулювання навчальної мотивації та підвищення зацікавленості студентів у процесі навчання.

На сучасному етапі визначено основні теоретичні положення технології розвитку критичного мислення:

- критичне мислення є важливою характеристикою сучасного фахівця;
- його можна цілеспрямовано формувати в навчальному процесі, тоді як стихійний розвиток відбувається пізніше, зазвичай після закінчення університету;

- критичне мислення дозволяє не лише виявляти протиріччя, недоліки та прогалини в інформації, а й обґрунтовано аналізувати різноманітні джерела, усвідомлювати власну позицію та ефективно застосовувати стратегії роботи з інформацією й вирішення проблемних ситуацій;

- на психологічному рівні його розвиток забезпечується через активне спільне визначення цілей, критичне сприйняття навчального матеріалу та актуалізацію рефлексії;

- з точки зору викладача розвиток критичного мислення вимагає свідомого і обдуманого використання різних методів навчання [1-7].

Основні особливості технології розвитку критичного мислення включають комунікативно-діяльнісний принцип навчання, що передбачає діалоговий та інтерактивний формат занять, спільний пошук рішень проблем і «партнерські» взаємини між викладачем та студентами.

Відповідно до поставлених завдань, технологія розвитку критичного мислення передбачає три етапи: «Виклик» – «Осмислення» – «Рефлексія». Вони становлять технологічну основу та базову модель, яка дає змогу студентам самостійно визначати навчальні цілі, активно шукати інформацію та осмислювати отримані знання (табл. 1).

У рамках цієї моделі студенти розвивають уміння об'єднувати різноманітну інформацію, виробляти власну позицію, спираючись на аналіз досвіду та ідей, формувати логічні аргументи та висновки, а також донести свої думки зрозуміло, впевнено і коректно для оточення. Ця модель визначає як логічну структуру заняття, так і послідовність його етапів та способи інтеграції конкретних методичних прийомів.

Таблиця 1

Стадії технології розвитку критичного мислення та їхній зміст [1,3,4]

Стадії технології	Зміст
Стадія виклику (Evocation)	На початковому етапі роботи основна увага приділяється актуалізації та систематизації наявних знань з теми, а також формуванню особистої зацікавленості студентів у отриманні нової інформації. Важливим завданням цього етапу є пробудження інтересу до теми та стимулювання активної навчальної діяльності. Для стадії «виклику» доцільно поєднувати індивідуальну та колективну роботу.
Стадія осмислення змісту (Meaning Realization)	Другий етап передбачає створення у студентів стійкої мотивації до активного опанування нової інформації, зіставлення її з попередніми знаннями та подальше впорядкування матеріалу. Під час цього етапу студенти розвивають навички постановки питань, визначення власної позиції та виконання логічних операцій. Викладач у цей період має завдання застосовувати методичні прийоми, які допомагають студентам усвідомлено відстежувати процес пізнання.
Стадія рефлексії (Reflection)	Третій етап роботи спрямований на цілісне осмислення та засвоєння отриманої інформації, формування особистого ставлення до матеріалу, виявлення прогалин у знаннях, постановку пізнавальних задач і проблем для подальшого освоєння інформаційного поля («стадія нового виклику») та комплексний аналіз процесу навчання.

Модель «Виклик – Осмислення – Рефлексія» передбачає використання різноманітних педагогічних стратегій, перевірених у практиці: кооперативного та проблемного навчання, а також організації навчальних дискусій. Технологія розвитку критичного мислення допомагає руйнувати традиційні педагогічні стереотипи, такі як: оцінка студентів викладачем; студент не повинен помилятися; викладач знає всі відповіді студентів; викладач навчає, студент лише сприймає; викладач повинен знати відповіді на всі запитання; на кожне запитання має бути відповідь.

Технологія розвитку критичного мислення є унікальною та інтегруючою, оскільки об'єднує напрацювання багатьох інноваційних методик, що дозволяє розвивати мислення, формувати комунікативні навички та набувати вмінь самостійної роботи (табл. 2).

Таблиця 2

Прийоми розвитку критичного мислення студентів закладів вищої освіти
у географії, математиці і фізичній культурі [2, 5, 6]

Назва прийому	Короткий опис	Географія	Математика	Фізична культура
Евристичне навчання	Самостійне формування гіпотез, пошук рішень	Дослідження причин кліматичних змін, пропозиція шляхів адаптації	Аналіз закономірностей числових послідовностей, пошук формул	Розробка оптимальних вправ для розвитку координації чи витривалості
«Мозковий штурм»	Генерація ідей без критики, подальший аналіз	Обговорення способів збереження водних ресурсів	Пропозиції різних способів розв'язання задачі	Обговорення різних способів організації тренувальної сесії
Проблемне навчання	Аналіз проблемної ситуації та пошук рішень	Створення стратегії управління водними ресурсами або міграцією населення	Вирішення реальних прикладних задач (оптимізація ресурсів)	Вирішення проблеми недостатньої мотивації учнів під час уроків
Дебати / перехресні дискусії	Обговорення різних підходів із аргументацією	Дебати щодо видобутку ресурсів і екології	Дискусія про ефективність різних методів обчислень	Дискусія щодо доцільності різних методик розвитку сили або витривалості
Рольові / ділові ігри	Моделювання педагогічних або практичних ситуацій	Роль тренерів або екологів для вирішення проблем регіону	Студенти виступають як викладачі, пояснюють різні способи розв'язання задач	Студенти грають роль тренера, який адаптує програму для учнів з різним рівнем підготовки
Метод «Дерево рішень»	Візуалізація альтернативних дій та наслідків	Планування транспортної або енергетичної інфраструктури регіону	Аналіз різних методів розв'язання задачі	Планування тренувального процесу з різними інтенсивностями навантажень
Форум / метод «Тихе обговорення»	Обговорення проблем письмово або усно	Обговорення глобального потепління, локальні заходи	Обговорення різних підходів до доведення теореми або задачі	Аналіз травмонебезпечних вправ та способів їх безпечного виконання
Проектний метод / «Бортовий журнал»	Виконання досліджень і рефлексія	Ведення журналу спостережень за екосистемами, підготовка звіту	Створення власного проекту з моделювання процесів, ведення журналу спостережень	Створення індивідуальних програм фізичного розвитку, ведення журналу спостережень

Основні педагогічні результати застосування технології розвитку критичного мислення включають:

- поєднання в освітньому процесі навичок різних видів інтелектуальної діяльності з комунікативними вміннями;
- формування навичок роботи з інформаційними джерелами різних типів і великих обсягів інформації;
- розкриття творчого потенціалу студентів;
- підвищення відповідальності студентів за якість власного навчання.

Цей досвід має певні переваги порівняно з іншими методами навчання. На нашу думку, найбільш актуальним досягненням технології розвитку критичного мислення є застосування методичних прийомів, спрямованих на створення умов для вільного розвитку кожної особистості.

Висновки. В результаті проведеного дослідження дійшли таких висновків:

1. Технологія розвитку критичного мислення є ефективним інструментом підвищення якості освітнього процесу у вищій школі, оскільки забезпечує інтерактивне залучення студентів та формування в них навичок самостійного аналітичного мислення.
2. Модель «Виклик – Осмислення – Рефлексія» дозволяє структуровано організувати освітній процес, поєднувати різні методичні прийоми та педагогічні стратегії, сприяючи розвитку логічного та критичного мислення, комунікативних навичок і творчого потенціалу студентів.
3. Використання технології розвитку критичного мислення сприяє подоланню традиційних педагогічних стереотипів, перетворюючи викладача з «передавача знань» на партнера у процесі навчання та створюючи умови для професійного розвитку та реалізації особистісного потенціалу педагога.
4. Основні педагогічні результати застосування технології включають розвиток інтеграції різних видів інтелектуальної діяльності з комунікативними навичками, формування умінь роботи з різними джерелами інформації, підвищення відповідальності студентів за якість власного навчання та розкриття їхнього творчого потенціалу.
5. Технологія розвитку критичного мислення є інтегруючою та універсальною, оскільки об'єднує напрацювання різних інноваційних методик і відкриває широкі можливості для розвитку критичного мислення та самостійної діяльності студентів.

Джерела.

1. Жумбей М. М., Руснак Л. М., Лагодич Т. С. Формування критичного мислення у студентів закладів вищої освіти. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2024. №4. С. 17-22. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.4.3>
2. Непша О. В. Використання технології розвитку критичного мислення в навчанні шкільного курсу географії. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. №5 (33). С. 764-778. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5\(33\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5(33))
3. Саух П. Розвиток критичного мислення як провідний тренд сучасного освітнього процесу. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2021. Вип. 2. С. 7-15. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.2.1>
4. Терно С. Критичне мислення та інноваційні стратегії в історичній освіті: посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. 120 с.
5. Фонарюк О.В., Прус А.В. Евристичні методи розвитку критичного мислення в майбутніх учителів математики. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. №75. Т. 3. С. 111-116. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-3.22>
6. Хоменко П., Денисовець Т., Долідзе А., Оліфер Д. Технології розвитку критичного мислення майбутніх фахівців фізичної культури та спорту. *Педагогічні науки*. 2024. Спецвипуск. С. 133-138.
7. Lipman M. *Thinking in Education*. Cambridge: Cambridge University press, 1991. 188 p.

DOI: 10.61718/mon202508.02

УДК 37.01; 378.014; 811.111

Buha Lesya

PhD in Law

ORCID: 0000-0003-0524-1252

Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy

Melnyk Olena

ORCID: 0000-0001-8869-1763

Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy

Plekan Nataliia

ORCID: 0000-0001-7332-3220

Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy

1.6. Establishing Theoretical and Methodological Principles for the Individualization of Students' Independent Foreign Language Study

In the rapidly changing modern world, education undergoes significant transformations associated with the introduction of new technologies, pedagogical innovations, and adaptation to social challenges. Ukraine, like many other countries, actively responds to these global trends by striving to modernize the educational process, making it more flexible, effective, and accessible to various categories of students. This issue becomes especially relevant in the context of socio-political instability, which complicates the possibility for many students to attend traditional classroom sessions regularly. Under such conditions, the development of students' independent work takes on a special role, becoming not only a necessity but also an effective tool for acquiring knowledge.

The individualization of students' independent work in the process of learning a foreign language is one of the key factors that allow adapting the educational process to the individual needs of each learner, ensuring flexibility and consideration of personal characteristics. This contributes to the humanization of education, improving its quality and